

Nefrostoomi hooldus kodus

Patsiendi infomaterjal

Käesoleva infolehe eesmärk on abistada nefrostoomiga patsienti kodustes oludes toime tulema.

Mis on nefrostoom?

Nefrostoom on spetsiaalne toru (ehk kateeter), mis paigaldatakse ultraheli- või röntgenikontrolli all läbi kõhu külgselna neeruvaagnasse. Nefrostoom kinnitatakse õmblustega kõhunaha külge ja ühendatakse uriinikogumiskotiga. Protseduur tehakse kohaliku tuimastusega.

Nefrostoomi paigaldamise näidustused

Nefrostoom paigaldatakse juhul, kui uriinivool neeruvaagnast kusepõide on mingil põhjusel takistatud. Takistuse põhjuseks võivad olla kusejuha kivid, kusejuha ahenemine, kasvajad, neeru või kusejuha kaasasündinud väärarengud. Uriini äravoolu takistuse tulemusena tekib neeruvaagna laienemine ehk hüdronefroos.

Vastunäidustused nefrostoomi paigaldamisele

Vastunäidustusteks on vere hüübivuse häired. Kui Te kasutate regulaarselt verd vedeldavaid ravimeid, informeerige sellest kindlasti arsti.

Nefrostoomi hooldus

Nefrostoomi hooldamisel on kõige olulisem puhtus.

- Peske käed alati enne nefrostoomi ja kogumiskoti käsitlemist
- Hoiduge puutumast nefrostoomi sisemust ja kogumiskoti ühendusdetaili
- Hoidke nefrostoomi voolik puhas
- Fikseerige nefrostoom plaastriga keha külge, et vältida nefrostoomi juhuslikku venitamist ja niverdumist.
- Kontrollige iga päev nefrostoomi kinnitust ning ümbritseva naha seisundit ja võimalikku eritise ilmumist nefrostoomi ümbruses.

Nefrostoomi ümbrus peab olema kaetud steriilse õhku läbilaskva haavasidemega või haavaplaastriga (need on saadaval apteegi käsimüügis). Haavasidet või -plaastrit tuleb

vahetada üle päeva, desinfitseerides ühtlasi ka nahka nefrostoomi ümbruses nahaantiseptikumiga (saab osta apteegi käsimüügist).

- Enne sideme või plaastri vahetust peske hoolikalt käed ja pange puhtale alusele valmis vajalikud vahendid (steriilne haavaside või -plaaster, käärid, alkoholipõhine nahaantiseptikum desinfitseerimiseks)
- Desinfitseerige nefrostoomi ümbruse nahk antiseptikumiga ja laske alkohol nahal ära kuivada
- Desinfitseerige antiseptikumiga ka käärid
- Lõigake kääridega haavasidemesse või -plaastrisse lõhe (pooles pikkuses), et saaksite asetada haavasideme või -plaastri nefrostoomi ümber
- Kinnitage haavaside või -plaaster naha külge – haavaplaastril on isekleepuvad servad, haavaside kinnitage nahaplaastriga.

Lubatud on käia duši all. Selleks ajaks on soovitatav haavaside või -plaaster nefrostoomi ümbert eemaldada. Pärast dušši kuivatage nahk kergelt tupsutades ja töodelge nefrostoomi ümbruse nahka antiseptikumiga. Antiseptikumi kuivamise järel asetage nefrostoomi ümbruse nahale steriilne haavaside või -plaaster.

Saunas ja vannis käimine ning ujumine pole soovitatavad.

Uriinikogumiskoti õige käsitlemine

- Kui ühendate nefrostoomi kogumiskotiga, kinnitage kott selliselt, et ei tekiks nefrostoomi venitust ega nefrostoomi ja kogumiskoti niverdust.
- Jälgige, et püsti olles ja käimisel paikneks kogumiskott neerupiirkonnast allpool (nt takjaribaga reie küljes või spetsiaalses kotis) ning lamamisel kehatasandist allpool (nt voodi küljes), kuid mitte põrandal. Selline asetus tagab uriini takistuseta valgumise kogumiskotti ja väldib uriini tagasivoolamist kogumiskotist neeruvaagnasse.
- Kasutage kogumiskotti, mida saab tühjendada koti allosas asuva ventiili (korgi) kaudu.
- Kogumiskotti tuleb tühjendada 4-5 tunni tagant.
- Kogumiskotti vahetage vähemalt üks kord nädalas, vajaduse korral (nt koti purunemisel või ummistumisel) tihedamini.

Küllaldane vedeliku tarvitamine

- Jooge päeva jooksul rohkelt vedelikku, kui see ei ole mõne muu haiguse tõttu vastunäidustatud.
- Päevane joodava vedeliku hulk võiks olla vähemalt 1,5–2 liitrit.
- Rohke vedeliku tarbimine tagab kuseteede ja nefrostoomi läbivoolutuse, aidates sellega vältida sette ja põletiku teket.

Võimalikud probleemid

Nefrostoomi kasutamisel võib tekkida mõni järgnevatest probleemidest:

- palavik
- valud küljel

- nahapunetus või eritis nefrostoomi ümbruses
- uriin muutub veriseks või sogaseks või hakkab halvasti lõhnama
- nefrostoom läheb katki, ummistub

Kui Teil tekib mõni mainitud probleemidest, võtke ühendust kas:

- oma perearsti või pereõega
- lähima haigla vastuvõtuosakonnaga

Nefrostoomi eemaldamine ja vahetus

Nefrostoomi seesoleku vajaduse ja eemaldamise aja üle otsustab arst Teie seisundi järgi. Nefrostoomi eemaldab ainult õde või arst.

Küsimuste korral ning lisateabe saamiseks pöörduge palun oma raviarsti või õe poole.

Ida-Tallinna Keskhaigla uroloogiakabineti õde tel 620 7110 E–R 8.00–16.00

ITK572

Käesoleva infolehe on kinnitanud Ida-Tallinna Keskhaigla juhatuse esimees 15.10.2010 (käskkiri nr 20-10).